PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

شیخ وصفی

جذبات

﴿ قطعه ﴾

« سوزلرم بیهوش ایدر هر شاعر معجزدمی »
« پك مرقصدر کلام عاشقانه‌م دیکلیك »
« جذبه دار ایلر کلیم اللهی ای ارباب دل »
« برندای ها تفیدر هر ترانه‌م دیکلیك »

فیئاتی : ٤ غروشدر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اونمشدر

استانبول

(مهران) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٧

١٣٠٢

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO
NOV 16 197

Cezebāt

شیخ وصفی

جذبات

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

(مهران) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۷

۱۳۰۲

PL
248
V357 C4
1885

مهران مطبعه‌سی

باب عالی جاده‌سنده نومرو ٧

مقدمه

حسن طبیعتـه مالك اولان بر عثمانلی اشعـار عرب وعجمی آكلایه‌جق قدر حائز كمال بولنمليدركه تام بر شاعر اوله بیلسون .

بویله بر اقتدار ادبی‌یی حائز اولمیوبده یالكز حسـن طبیعته مالك اولانلر كوزل سوز بولسـه‌لرده طوغری یازه‌مزلر .

زمانمزده پك چوق ارباب طبیعت وار . بونلرك اكثر-ینك كمالات ادبیه‌لری پك محدود اولدیغندن سـوزلری خطادن سالم دكلدر . ایچلرنده اویله‌لری‌ده واردركه تركجه كلمه‌لری بیله طوغری یازمقدن عاجزدرلر . مالك اولدقلری حسن طبیعت ایله برابر حائز كمال اولسـه‌لر ایدی ادیب عنوانی آلمغه جداً استحقاق كوسترمش اولورلردی .

كوزل سـوز بولمق ایچون كوزل دوشـونمك لازم ایسه كوزل یازمق ایچون كوزل اوقومق الزمدر .

برعثمانلینك ادبیات غربیه‌یه وقوفی اولسه‌ده اشعار عرب وعجمه انتسابی بولنمسه تام برشاعر اوله‌مز . واقعا

ادبيات غربيه‌يه وقوف وسعت قريحه‌يه ياردیم ايدرسه‌ده عثمانليجه‌يی طوغری يازمغه هيچ بر وقت خدمت ايتمز. زيرا اديب لحيين بعض هوسكارانمزك يازدقلری منظومه‌لر تركيب كلمات جهتيله طوغری اولمق شويله طورسون شيوهٔ لسان عثمانی‌يه موافق بيله دكلدر. بونلر ادبيات غربيه ايله الفتلری قدر كتب ادبيهٔ اسلاميه‌نك يبانجيسی اولمسه‌لر البته مكمل اولورلردی.

البته عربی فارسی كبی زنكين ايكی لسانك ادبياتنه واقف اولان بر عثمانلی شاعری آثار غربيه‌يه‌ده آشنا اولورسه دكل تركلرده فرنكلرده بيله مثلی آز بولنور.

شعرده معنانك لطافتی لازم ايسه الفاظك فصاحتی واجبدر. هيچ آثار عرب وعجمده غلط بر كلمه كورلمشمی؟ بونلرك آثارنده غلط بر كلمه‌يه تصادف اولنسه بيله عثمانلی شاعرلرينه نسبتله بيكده بر مرتبه‌سنده‌در.

لسانك ميزانی شعردر. طوغری اولميان ميزان بر ايشه يارامديغی كبی فصيح اولميان بر اثرده موزون اولسه‌ده ارباب كمال عندنده شعردن معدود اوله‌مز.

شعر موافق زمان ومكان اولمقله برابر جوانمردانه اولمليدر. اشعار نازكانه‌يی وضيعانه سوز سويلمكدن

عبارت ظن ایدنلر دقایق کلامه آشنا اولمیان بر طاقم متشاعرلردرکه افکار سخیفه‌لرینی برر دستور ادب ظن ایدرلر. حال بوکه نازکانه اشعار بونلرك ظن ایتدکلری کبی بعض شهریلرك اثنای مصاحبتلرنده کوریلن طرز افاده ایله حصولپذیر اوله‌مز . شعرده علو فکر مطلوبدر . ایستر نازکانه اولسون ایستر جوانمردانه بولنسون افکار عالیه‌یی متضمن اولمیان اشعارك هیچ بر مزیتی اوله‌مز . هله موافق ذوق سلیم اولمیان اشعار وضیعانه عرض حال کدایانه کبی بش پاره ایتمز . ارباب همت هیچ عرض مسکنت ایدرمی ؟

شعر کفتن کرچه درسفتن بود
لیك فهمیدن به از کفتن بود

*
* *

شاعره، شعره دائر مطالعهٔ مسرودهٔ عاجزانه‌مه نظراً بنم کبی اقتدار ادبیسی پك محدود بولنان بر کیمسه‌نك شاعرم دیمسی، شعر سویلمسی نابجا ایسه‌ده معلم ناجی کبی شیوهٔ لسان عثمانی‌یه واقف بر ادیب فاضلك شراره‌سی، آتشپاره‌سی میدانده طورر ایکن بویله بر جرأتده بولنشمی چوق کورماملیدر .

ترجمان حقیقت آثار ادبیه نشرینه باشلامزدن بك چوق اول شعر سویلمکه یلتندم ایسه‌ده تنظیم ایتدیکم اشعار:

«کوش ایتمسون اویله سوز قولاقلر»

دعاسنك ماصدقی اولمغه لایق آثاردن بولنمغله مؤخراً ترك ایتمشیدم.

ترجمان حقیقت آثار ادبیه نشرینه باشلار باشلامز نظم اشعاره هرکس کبی بنم‌ده هوسم کلدیکندن:

«کلیور وجهك خیالی دیدهٔ خونبارمه»

«باعث اولدر سودیکم هرلحظه آه وزارمه»

مطلعلی غزلی بالتنظیم مذکور غزته‌یه کوندرمش ایدم که بو مطلع معلم مشارالیه طرفندن بحق تنقید اولندیغی کبی «بر شیخ افندی لساننده بویله هم عاشقانه، هم رندانه سوزلر صدوری شاعرلری حقیقة ممنون ایده‌جك حاللردندر» التفات مشوقانه‌سنه مظهریتم دوام تنظیم آثاره بنی مجبور ایتدی.

معلمك تنقیداتندن استفاده ایتدیکم کبی آثار جیده‌سنی مشق ایدینه‌رك شعر سویلمکه‌ده چالشدم. ترجمان حقیقت ایله بعض رسائل موقوته‌ده کوریلن اثرلری مشارالیهك سایهٔ معلمانه‌لرنده وجوده کتیردم.

ایشته بوصورتله میدانه کلن اشعار پریشانمی سخن شناسان زماندن بعض ذوات ادب پرورك بر مجموعهٔ مخصوصه ایله موقع انتشاره وضع ایتمکلکمی التماس ایتملرینه بناءً ـ هرنه قدر دکری یوقسه ده ـ «جذبات» عنوانی آلتنده نشرینه قرار ویردم . بو قرارمی معلم مشارالیه ده تصویب بیورمغله بنم ایچون بوبابده تردده هیچ بروجهله محل قالمدیغندن جذباتی انظار اولی الالبابه عرض ایله افتخار ایلرم .

شیخ وصفی

قطعه

لشکر غم ایتسه‌ده تعقیب هرکون کوکلمی
ایلمم عالمده بن دلمردکانه التجا
ملتجای اهل دلدر آستان دولتی
ایلرم وصفی در پیر مغانه التجا

—

قطعه

سودیکم تحقیره قالقشمه فضیلت اهلنی
لومه وجدانك خراباتیلری قائلمیدر
کوزسوزوب وعدوصال ایتسه‌کده آلدانمزینه
اهل دل اغماض عینکدن سنك غافلمیدر

—

قطعه

مشرق افکاردن برق معارف پارلایوب
ایلیور باشدن باشه آفاق علمی نوره غرق
چشم عبرتله کتاب کائناته قیل نظر
پرتو فیض ترقیله منور غرب و شرق

—

قطعه

جان ودلدن وقف كوش ايتدم سزه
طورميك اى اهل عرفان سويليك
ديكله‌مم اى واعظان مرده دل
سز وارك كرسيده چان چان سويليك

—

قطعه

اولميك خاموش اى ارباب دل
سانحات عشقى دائم سويليك
جان ودلدن ديكليور عالم سزى
لايحات عشقى دائم سويليك

—

قطعه

اعتلا ايتمكسه افكارك اكر
پيرو اول ارباب استعداده سن
اولمه دلبسته هواى نفسكه
ويرمه عمر نازنينى باده سن

—

قطعه

مطربا ایرلامغه قالقشمه
بلبل باغ بلاغت وار ایکن
متشاعرلره خوش کلسه دخی
دیکله‌مز زمزمه‌کی اهل سخن

—

قطعه

او قدر نازه تحمل ایده‌مم ای ساقی
خون دل نوش ایدرم بادهٔ کلکون یرینه
لیلیٔ حسننه هر دلبرك اولمم مفتون
قومه بن رند جهاندیده‌یی مجنون یرینه

—

قطعه

مهرکله کوکلم اولدی سنك ایشته تابناك
وارمی جهانده ماحیٔ ظلمت کونش کبی
باقدقجه وجهکه قماشیر کوزلرم بنم
پارلار یوزنده نور ملاحت کونش کبی

—

قطعه

بنی ارشاده ای شیخ کرامت پیشه قالقشمه
حقیقت بین اولان اهل دلی اضلال قابلمی

رقیبك ایلسه‌م‌ده شمدیلك تأدیبنی امهال
جزای مستحقن ایلمك اهمال قابلمی

یوروت افکارکی‌سن طعن دشمندن حذر ایتمه
رضاسن هرکسك عالمده استحصال قابلمی

خیالاته قاپلمز درس آلانلر فن حکمتدن
حکم آموز دهری شعر ایله اشغال قابلمی

—

نظم

قائلمیدر عطالتـه باق همـتم بنم
برهـان دکلی سـوزلرمه غیرتم بنم

ایراث شوق دیکر ایدر خلقه هرسوزم
طوتسـون جهـانی غلغلهٔ شهرتم بنم

—

نظم

پرتو افزای شهاب عشقدر پیمانه‌مز
فیض بخشای جهاندر مشرب رندانه‌مز
نشوه‌مزدن اقتباس فیض ایدر ارباب دل
خانهٔ خمار در وصفی تجلیخانه مز

—

{ شرقی }

بنجه خلقك سوزلری افسانه‌در
مشربم هر وجهله رندانه‌در
عالمم درد و غمه بیکانه‌در

شمدی نزهتکه بکا میخانه‌در
بلبلم مطرب کلم پیمانه‌در

احتیاجم یوق بنم بزم جمه
مالکم ساقی کبی بر همدمه
منت ایتمم کلستان عالمه

شمدی نزهتکه بکا میخانه‌در
بلبلم مطرب کلم پیمانه‌در

برج شادیدن طوغار ماهم بنم
رشك ایدر کیم کورسه بزم روشنم
فیض بخشادر جهانه مسکنم
شمدی نزهتکه بکا میخانه‌در
بلبلم مطرب کلم پیمانه‌در

—

{شرقی}

ویر طورمه ساقی جام شرابی
آتش کسلدی شوقکله کوکلم
ناز ایتمه آرتق قالدر حجابی
آتش کسلدی شوقکله کوکلم

سنسن بنم سن جان وجهانم
یوق بشقه سندن بر همزبانم
سویله دما دم ای نو جوانم
آتش کسلدی شوقکله کوکلم

عالمده وارمی بیلمم مثالك
بزم منور ایتدی جمالك
وجد آور اولدی رخسار آلك
آتش کسلدی شوقکله کوکلم

—

{ جذبه }

— ١ —

برق اورر کوکلده فیض لایزال
آتش جواله دوندی سوزلرم
منظرهمده پارلایور مهر کمال
مشرق الانوار اولدی سوزلرم

— ٢ —

هر طرفدن منجلی فیض الهٓ
عاشقه دنیا سراسر طوردر
چشم عبرتله جهانه قیل نگاه
صانمه نور معرفت محصوردر

— ٣ —

نشوه لنسه چوقمیدر مهر فلك
شوقی آرتار باده خوار اولدقجه بن
وجده کلمزمی باقك انس وملك
ذوقی آرتار جذبهدار اولدقجه بن

— ٤ —

شوقمه حیرتده در عقل بشر
مشعل عشق اولدی گفتارم بنم

رشك ایدر آثارمه كلك هنر
مرشد فیض اولدی افكارم بنم

— ٥ —

ایلدكجه آتش عشقم خروش
فكر جوالم طنین انداز اولور

عاشقانه سویله ای حكمت فروش
بن كبی عالمده كیم دمساز اولور

{عالم آب}

ایلیوب پیر مغانه انتساب
فیض انفاسیله اولدم نشوه‌یاب
منبسط اولدی دلم ایچدكجه می
جذبه‌لندردی بنی آهنك نی

يارلاتوب جام مي رندان ايله
ايلرم ذوق وصفا اخوان ايله
همدم ساقى كبى بر كلفمه
منت ايتمم غيرى بن جام جمه
التجا كاهم بنم ميخانه‌در
درد ناكى شاد ايدن پيمانه‌در

ذوقدر سرمايه ارباب دله
كارد بارم يوق بنم عالم ايله
كلستان عالمى ياد ايلمم
بلبل آسا هيچ فرياد ايلمم
سركرانم عشرت امروز ايله
شادمانم نشوۀ غمسوز ايله
فكر فردايى كتيرمم كوكله
بويله سودايى كتيرمم كوكله
التجا كاهم بنم ميخانه در
درد ناكى شاد ايدن پيمانه‌در

وار ايكن دستنده ساقينك سبو
كيمسه‌يه دوكمم جهانده آبرو
ازدياد ايتمز مى روحك نشوه‌سى
بشقه در جام صبوحك نشوه‌سى

ذوق کلزاره کوکل ایتمز هوس
لا ابالی مشربه پیمانه بس
مبتلایم طوغریسی بن عشرته
عالم آبی دکشمم جنته
التجاکاهم بنم میخانه در
دردناکی شاد ایدن پیمانه در

—

{خراباتنامه}

یوز سوروب کلدم در میخانه‌یه
بر تبسم ایت دل مستانه‌یه
عاشق دیداریکم بالله بن
اکری باقمه هر خراباتی‌یه سن
بن فدایه حاضرم جان وتنی
لطفکه شایسته قیل ساقی بنی
نجه بر ایشدن دکل ای کلعذار
ایلمك ترك حیات مستعار
صون پیاپی ساغر شوق آوری
شادمان ایله دل غم پروری

بن خراب اولسه‌م‌ده ای عالی جناب
ویر ینه جام شرابی بیحساب

باده‌در اهل دله آب حیات
نوش ایدنجه خاطره کلمز ممات

قطره‌سی مینوشی ایلر پر صفا
نشوهٔ غمسوزینه اولمز بها

جام میدن پارلادقجه نور شوق
جذبه‌لر اظهار ایدر ارباب ذوق

مست اولان اندیشه ایتمز عالمی
کوکلنه کیرمز هله دنیا غمی

ایسته‌مم سنسز شراب نابی بن
مقصدم سنسك بنم ای کلبدن

رند بی پروا اولان شام وسحر
وجهکه پیمانه‌دن ایلر نظر

التفاتکدن بنی دور ایتمه سن
بشقه برشی ایسته‌مم دنیاده بن

{غزل}

قیلمیك ای مردمان هر آستانه انتساب
ایلیك باب تعالی پرورانه انتساب

سوزلرم اهل دله شوق دکر ویرمکده‌در
ایتدیکم کوندن بری پیر مغانه انتساب

کورمدم طبعمجه بن عالمده بر صاحب جمال
کوکلم ایستر ایتمك اما برجوانه انتساب

فیض انفاسمله آرتار قدری ای افسردکان
کیم ایدرسه بن کبی بر تر زبانه انتساب

ویرمیك دست ارادت مرشد ناپخته‌یه
ایلیك وصفی کبی معجز بیانه انتساب

—

{غزل}

جمالك ازدیاد فیض و استعدادمه باعث
جلالك اشتداد عشق مادر زادمه باعث

نکاه چشم مستکدر سبب حیرانیٔ عقله
هوای کاکلکدر دمبدم فریادمه باعث

سنك هجرك اولوردی شبهه‌سز ادبارمه بادی
خیالك اولمسه غربتده استسعادمه باعث
ایشتدکجه صبادن هر سحر پیغام اقبالك
اولور البته شادیٔ دل ناشادمه باعث
مباهات ایتمسونمی شاعرانه بعد ازین وصفی
که‌عشقك اولدی بویله برغزل انشادمه‌باعث

—

{نظیرۀ غزل معلم ناجی}

اولدی عالم کرچه درد بیشمارمدن خبیر
اولمدی جانان ولیکن اضطرارمدن خبیر
ناله ساز اولمز ایدی کلشنده بلبل حشره‌دك
اولمسه تشریف یار جانشکارمدن خبیر
بن ملامت دیده‌یه قیلمزدی جورین منحصر
اولمامش اولسه بو یولده اصطبارمدن خبیر
کلبۀ احزانمه رغبت ایدرمی اولسه‌ده
چار چشم ایله دمادم انتظارمدن خبیر
غیرتمدن وصفیا اغیار بدکردار ایله
اولمیان وارمی جهانده کیر ودارمدن خبیر

—

{ نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی }

اولدی ای ساقی نکاهکدن ثریا غرق نور
پرتو حسنك ایله اولمزمی صهبا غرق نور

بن تجلی ایلیور ظن ایلدم جنتده حور
نور وجهکله اولنجه دل سراپا غرق نور

ایلیوب مهر جمالکدن سنك نور اقتباس
قیلدی ارضی سرتسر ماه شب آرا غرق نور

ای بت رعنا پرستش ایلسون پیر مغان
شمع رخسارکله اولدقجه کلیسا غرق نور

هر سوزم بر مشعل فیض اولدی ای نور بصر
بر باقشله ایلدك وصفیی زیرا غرق نور

—

{نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی}

خراب اولسه‌مده ساقی مشربم هربار عالیدر
که دستکده اولان پیمانهٔ سرشار عالیدر

محقردر همیشه زهد خشك اربابی عندمده
صاقین ظن ایتمه قدر شیخ افسونکار عالیدر

علو طبعمی اشعار ایدر انفاس قدسیه‌م
خرابات ایچره انشاد ایتدیکم اشعار عالیدر
دکلدر جای آرامم کوکل بو عالم کثرت
تعالی ایلرم وحدتسرای یار عالیدر
تفیض ایلیور وصفی کبی برشاعر خوش کو
حقارت ایله باقمه خانهٔ خمار عالیدر

—

{نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی}

مشرب اصحاب عشقی ساقی کلفم بیلیر
نشوهٔ پیمانه‌یی بزم آشنای جم بیلیر
اشتهار ایتسم قلندرلکله عالمده نه وار
ارتقا اربابنی بی شبهه عیسی دم بیلیر
همت پیر مغان ایله تعالی ایلرم
قدر می سر آشنای حضرت ادهم بیلیر
اهل دل آلایش دهره قایلمز بر زمان
نعمت اقبالدن حریتی اقدم بیلیر
طور کستاخانه‌سی وصفی چکلمز واعظك
کندینی هشیار، خلق عالمی سرسم بیلیر

—

(غزل مشترك)

{مسعود خراباتی}

بر مزیتدر بو انکار ایلمك قابلمیدر
هر خراباتی بنم طرزمده دریا دلمیدر

(فقیر)

کوکب دریٔ حکمت بر زمان ایتمز غروب
بشقه بر یرده طلوع ایلر کونش آفلمیدر

{ مسعود خراباتی }

آکلادم اما موفق اولمدم آکلاتمغه
آکلامق عالمده آکلاتمق قدر مشکلمیدر

(فقیر)

ارتقای ملته شمشیر مرد صف شکن
خامهٔ اعجاز اهل فن قدر کافلمیدر

{ مسعود خراباتی }

دم اورر سین ناخدا القدن فقط فرق ایتمدك
کوردیکك بر ابر ظلمانیمیدر، ساحلمیدر

(فقیر)

سوزلرمدن برق اورر فیض کمال معرفت
کوردیکك هر اهل دل وصفی کبی کاملمیدر

—

{نظیرهٔ غزل مشترك}

مجلس پیرمیه هر اهل دل داخلمیدر
بن کبی هر کوردیکك عالمده دریا دلمیدر

هر سوزمدن بشقه بر نور ترقی پارلایور
ارتقا اربابنك افکاری لاطائلمیدر

طرز اسلافی چالشمز کیمسه تقلید ایتمکه
اعتلا ایستر وطن اولادی ناقابلمیدر

حسن اخلاق ایسترم خوبان سرواندامده
عاشق آزاده سر هر دلبره مائلمیدر

اعتلا کاهی فضای لامکاندر روحمك
بن قلندر رسم دخی وصفی دلم سافلمیدر

—

{ غزل }

سانحات قلبی بی پروا لسانم سویلیور
بن نصل کتم ایلیم اسراری جانم سویلیور
آکلامق ایسترسه‌لر اسرار نایی اهل دل
دیکلسونلر خامهٔ معجز بیانم سویلیور
بن نه مست سرا کرنم آکلاسون مینوشلر
نشوه‌می دستمده‌کی رطل کرانم سویلیور
ترجمان سر حکمتدر لسان شاعران
لایحات اهل عشقی ترجمانم سویلیور
کلستانده بعدازین اولمم حریف عندلیب
نو بهاری عمرمك کچدی خزانم سویلیور

—

{ نظیرهٔ غزل معلم ناجی }

حسنکك صانمه جهان حسن ایچنده دنکی وار
دل تنزل ایلمز هر خوبه نام ونکی وار
پارلایور شمشك کبی چاقدقجه ساقی کوزلرم
ایچدیکم پیمانهٔ شوقك نه پارلاق رنکی وار

بوسه استرکن وصالن‌ده رجا ایلر ایسم
حدت ایتمه سودیکم هر برسوزك بر سنکی‌وار
ماسوی المحبوبه یول ویرمز سرای قلبمك
عشق دیرلر نامنه دهشتلی برسر هنکی وار
سوزلرم قانون حکمتدر بنم آکلارسه‌کز
دیکلیك یاران صریر خامه‌مك آهنکی وار

—

{نظیرهٔ غزل اکرم بك}

آه ایتدکجه باقك تیر قضا جانه کلیر
فلکك جمله بلاسی دل نالانه کلیر
حالمی کورسه بنم مرحمت ایلردی اوشوخ
طویسه فریادمی کافر بیله ایمانه کلیر
ایتدیکی جوره پشیمان اوله‌رق بر کون اولور
خاطرم آلمق ایچون کلبهٔ احزانه کلیر
نغمهٔ مرغ سحر، زمزمهٔ مطرب عشق
نه یالان سویلیه‌یم کوشمه افسانه کلیر
وحشت آباد کسلدی نظرمده عالم
آشنا شمدی بکا طوغریسی بیکانه کلیر

—

{ غزل }

لمعهٔ فیض حقیقی ساغرمدن برق اورر
پرتو صهبای عرفان کوزلرمدن برق اورر

باقمه کج بینانه هر رند قلندر مشربه
نور علویت بنم فرق سرمدن برق اورر

مطلع الانواردر کوکلم بنم ای اهل دل
آفتاب عشق هرکون خاورمدن برق اورر

چشم امعان ایله باق نور سواد معرفت
فیض حقله کلك حکمت پرورمدن برق اورر

یانمش اولسم فکر حریتله ای افسر دکان
آتش غیرت ینه خاکستر مدت برق اورر

—

{ نظیرهٔ غزل معلم ناجی }

اهل دل ماهیتم تقدیرده حیران هنوز
برملامی کورمدی کوکلم کبی دوران هنوز

بن تعلم ایلمشدم فن عشقی لو حدن
ویرمامشدی حسنه صورت حضرت یزدان هنوز

ابروانی سجده کاهمدی بنم اول دلبرك
ایتمامشدی کیمسه کفر زلفنه ایمان هنوز
نشوهٔ جام محبتله دلم مدهوش ایدی
چاشنیٔ باده‌یی بیلمز ایکن رندان هنوز
کنج معنی کرچه وصفی پنجهٔ حکممده‌در
اولمدم کوکلمجه اما دهره‌در افشان هنوز

- -

{ غزل }

عرض دیدار ایلیور قارشیمده جانان نوره باق
ای کوکل وقت تجلیدر دمادم طوره باق
بکزه‌مز عالمده بر شیشه شرابك نشوه‌سی
کوز سوزر چاقدقجه ساقی دیدهٔ مخموره باق
نغمهٔ حزن آوری ارباب عشقی آغلادر
ایکلیور مضراب غمدن سینهٔ طنبوره باق
عالمی اولچر بیچر مقیاس عقلیله حکیم
نفسنی بیلمز ایکن افکار دورا دوره باق
نظم پاکمدن اولور هر کس جهانده نشوه‌یاب
نظرهٔ امعانله وصفی فیض نا محصوره باق

—

{ غزل }

غیری سـودای رخ سـاقیٔ زیبایی براق
صحبت بزم جمی جام مصفـایی براق

الویرر بر دخی آلدانمه فسـون عشـقه
یتشـیر غـیری خیال دل شـیدایی براق

بعدازین اولمـه صاقین کوشـه کزین ارشاد
دلق پشـمینی چیقار سـبحهٔ اسمایی براق

چشم امعـان ایله عالمده حقیقت بین اول
دیکلمـه واعظ شهری غم فردایی براق

عمرك اولدقجـه چالش کسب کمال ایت وصفی
شـهرت کاذبه‌یی خلقـه مدارایی براق

—

{ نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی }

باق نه عالیـدر نکاه همتی خمـارمك
نشوه سـندن بللیدر پیمـانهٔ سرشـارمك

اوجکیر دهر اولان برق تحملسوز عشـق
کمترین بر پرتویدر آه آتشـبارمك

خامهٔ معجز بیـانم اولدی مغبوط جهـان
اهل دل آشفته‌سیدر طبع افسونکارمك
بیلمینلر نکتهٔ سربستهٔ حریتی
رتبهٔ قدرین نه بیلسون شیوهٔ گفتارمك
پیرو اولدم غیری وصفی بن ده مسعودیلره
ترجمانیدر بو شعر دلنشین افکارمك

—

﴿غزل﴾

براقـك اهل ریا ! صورتی معنـایه باقك
باقمیـك سبحهٔ اسمایه مسمایه باقـك
اولمیك شـادیٔ دیروز ایله مغرور صاقین
حالی در پیش ایده‌رك محنت فریاده باقك
بن فدا ایتمکه آماده ایکن نقـددلی
ایدییور نازینـه سـاقیٔ رعنـایه باقك
وارمیـدر بونده آنك شعشـعهٔ انواری
بر باقك سـاغره برده‌مـه غرایه باقك
چالشـیر نامنی اعـلایه جهـانده وصـفی
اوقلندرده‌کی قـدسیت سـودایه باقـك

—

{ غزل }

وامقك عشق جكر سوزینی عذرایه صورك
جنت اربابنك احوالنی لیلایه صورك
عاشقك كاری اسیر غم عشق اولمقدر
صورمیك بندەیه حریتی مولایه صورك
بیلەمز قدرینی شیرینیٔ جهدك خسرو
همت كوهكنی سعی شناسایه صورك
ام دنیا نه بیلیر قیمتنی مردانك
تاب عشق مه كنعانی زلیخایه صورك
مبحث عشقی سؤال ایتمیكز زهاده
نازی معشوقه نیازی دل شیدایه صورك
مست شوق اولدیغنك حكمتنی وصفینك
آكلامز اهل ریا ساقیٔ رعنایه صورك

—

{ غزل }

پردهٔ ناموسی یاران بر زمان چاك ایتمیك
جوهر حیثیتی همپایهٔ خاك ایتمیك

آكلادم سر سویدای دلی عالمده بن
سزوارك خال رخ دلداری ادراك ایتمیك
قطره‌سی تنشیطنه باعث اولور درد اهلنك
نوش ایدك جام صبوح عشقی امساك ایتمیك
بر زمان کتم حقیقت ایلمز ارباب دل
سویلیك الله ایچون برکیمسه‌دن باك ایتمیك
چشم عبرتله باقك کلشنسرای عالمه
نظرهٔ امعانی اما وقف خاشاك ایتمیك

—

{ غزل }

عجب کیم راه‌عشق ایچره‌سنك استادك‌ای بلبل
که هردم ناله‌در کلشنده‌کی اورادك ای بلبل
تظلم ایلدکجه خنده ایلر حالکه بالله
عبثدر اول کل رعنادن استمدادك ای بلبل
دم وصلی تصور ایلیان رندانه هجرانی
تخطر ایتدیررمی عاشقانه یادك ای بلبل
نه‌در بو رتبه آه آتشینك بزم کلشنده
خموش اول احتراقه‌یوقسه استعدادك‌ای بلبل

هوس ایتمز ایدی وصفی جهانده سیر کلزاره
قدوم یاری اعلان ایتمسه فریادك ای بلبل

—

{ نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی }

برملامی مشربم یارانی تبجیل ایلرم
دائما اغیار بی اذعانی تنکیل ایلرم

واعظ افسانه کوجنتله تبشیر ایتسه‌ده
مسلك زهدی طریق عشقه تبدیل ایلرم

وضع نابرجاسنه دهرك تحمل ایلمم
کوکلمه بارکران عشقی تحمیل ایلرم

قیل وقال ایتمم میان ساقیٔ کلچهره‌دن
مبحث زلفن سراسر کرچه تطویل ایلرم

پای بوسیله تفیض ایلیوب پیرمیك
دستمه پیمانه‌یی آلدقجه تقبیل ایلرم

مهر پرتوبار حکمت وصفیا هر صبحدم
مشرق دلدن ظلوع ایتدکجه تهلیل ایلرم

—

{ غزل }

جام عشقی دمبدم نوش ایلرم
مطرب خوش لهجه‌یی کوش ایلرم
خامهٔ معجز دمله شبهه‌سز
بن اولو الالبابی بیهوش ایلرم
مست بی پروایم ای ارباب دل
تا بش صهبا ایله جوش ایلرم
نعره‌لر آتدقجه شوقدن باقك
هر خراباتی‌یی مدهوش ایلرم
بن دوشونمم کار وبار عالمی
دهری چاقدقجه فراموش ایلرم

—

{ غزل }

ریاکارانه کنج انزوایی اختیار ایتمم
حقایق اشنایم زهد خشکه اعتبار ایتمم
بن اول عالیجنابم کچسه‌ده عمرم مذلتله
ینه بر وجهله دونانه عرض افتقار ایتمم
دمادم یوکسلیر سودای حریت ایله فکرم
اسیر اولمقله تار زلف یاره افتخار ایتمم

المده ساغر سرشار کلکون وارایکن وصفی
جهانده عزم کلشن آرزوی جویبار ایتمم

—

{ غزل }

خسرو عشقم یورور هر یرده فرمانم بنم
طوتدی آفاقی سراسر شهرت وشانم بنم
عالم سفلیده قالمق ایستهمز بر وجهله
هر نفسده اعتلا ایتمك دیلر جانم بنم
باقمغه ایتمز تنزل بر زمان خاکیلره
سیر ایدر لاهوتیانی چونکه چشمانم بنم
ویردی وحیستان عشقه شوق دیکر سوزلرم
عالمی ایتدی منور نور عرفانم بنم
شاهدمدر سوزلرم وصفی علو طبعمه
وارسه سویله عالم نظم ایچره اقرانم بنم

—

{ غزل }

صانمه بیجا بن خرابات ایچره فریاد ایلرم
بر پرینك الله الله اسمنی یاد ایلرم

اویله بر درد آزمای عشقم ای ارباب دل
بن طریق عشق بازی باتسه ایجاد ایلرم
خضره تعلیم فنون عشق ایدرسه‌م چوقمیدر
نطق جانبخشم ایله عیسایی ارشاد ایلرم
مرشدانه طوری‌سوم ایتسه‌ده تعییب خلق
مست عشقم شعری بن رندانه انشاد ایلرم
اقتدارم آکلاسون وصفی جهان هرامرمه
تیغ خامه‌مله سخن سنجانی منقاد ایلرم

—

{ غزل }

بیلنـور حال دلم زمزمهٔ آهمـدن
فیض آلور باد صـبا آه سحرگاهمـدن
رهرو کوی خراباتم ایا فتنهٔ جان
واعظك پندی‌بنی دوندره‌مز راهمدن
شوق وصلك ایله گلشنده نوای عشـقی
اوکره‌نور مرغ سحر نالهٔ جانکاهمـدن
ناوك غمزه‌لرك جانمـه کار ایتســه دخی
واز کچورمز بنی بر وجهله دلخواهمدن

دمبدم مصطبهٔ بزم بلاده وصفی
بکلرم لطف وکرم حضرت اللّهمدن

—

{ غزل }

منهمك اولدك ينه بيداده سن
التفات ايت عاشق ناشاده سن
شبهه سز رنج خمار می بنی
اولدرر کلمز ايسه‌ك امداده سن
قلب عاشق مخزن اسراردر
اکری باقمه هر خراب آباده سن
ايلدك ارشاد ارباب دلی
پيشواسين اهل استر شاده سن
عاشقك ورد زبانيدر بو سوز
سوديکم صاغ اول همان دنياده سن

—

{ نظيرهٔ غزل معلم ناجی }

عرض ديدارايت کوکلده‌درد هجران قالمسون
شوق حسنکله جهانده صبر وسامان قالمسون

سودیکم قالدر جمالکدن نقاب زلفکی
واقف راز اولمدق عالمده بر جان قالمسون
مهر وجهك غبطه بخشادر سروش جنته
حسنکه آدم سنك ممکنمی حیران قالمسون
صون پیاپی ساغر سرشاری ای ساقی بکا
کیمسه‌یه شکوایه سندن تاکه امکان قالمسون

—

{ غزل }

اشتیاقم آرتار اکسلمز سکا ای نازنین
همدممدر انز واکا همده آه آتشین
لطف ایله اغیار بدکرداره ایلرسین نکاه
کوسترسین عاشق غمخواره‌یه چین جبین
هر بلایه بی محابا اولمه‌ده سینه‌م سپر
سودیکم وارمی جهانده بن کبی محنت گزین
ایسته‌م همبزم الفت اولمغی خوبان ایله
کنج فرقتده خیالکدر بنمله همنشین
سوزلرم محصول آثار طبیعتدر بتون
کیم کوررسه نظم پاکم شبهه‌سزدیر آفرین

—

{ غزل }

عاشـق آزاده‌یم جانان بکا ناز ایتمسون
عالم حسن ایچره مغرورانه پرواز ایتمسون
بن خیالن خوا بکا همده دراغوش ایلرم
حشره دك وعدو صالن وارسون انجاز ایتمسون
سویلیك تیغ زبانمدن حذر قیلسون رقیب
وار ایکن مجلسده بن کفتاره آغاز ایتمسون
ایتمینلر آرزو سردلك افشـا سـنی
کندینه برکیمسه‌یی عالمده همراز ایتمسون
آکلادم ساقیٔ بزمك بن نه خونخوار اولدیغك
نافله مینوشلر اول شوخی اعزاز ایتمسون

—

{ غزل }

دیکله‌من زمزمه‌کی نکته شـناسان زمان
ایرلامه نافله ای شـاعر افسرده بیان
طـاقتوب نامنی مردان سخن سنجانك
اولمه آشفته صفت غیری بووادیده دوان

بيلده آداب کلام ادبانی اول
صکره قالقش ادب اوکرتمکه ای بی اذعان
درکه پیرمیه ناصیه سا اول طورمه
اولمق ایسترسه‌ك اگر همدم اهل عرفان
سویله مردانه سوزی شاعر ایسه‌ك بی پروا
زهره‌لر نظم دلارامکه اولسون حیران

—

{ غزل }

کلیور وجهك خیالی دیدۀ خونبارمه
باعث اولدر سودیکم هر لحظه آه وزارمه
کوی جاناندن خبردار ایتمدك اصلا بنی
حالمی عرض ایله باری ای صبا دلدارمه
عالم آب ایچره سرمست وخراب اولسم دخی
ایلرم جانم فدا پیمانۀ سرشارمه
نقد عمری بر پری رویك یولنده شبهه‌سز
کورسه خاتملر شاشاردی دمبدم ایثارمه
چاره جو اولمق عبثدر درد عشقه وصفیا
بوله‌مز لقمان دخی درمان دل بیمارمه

—

{غزل}

اولدم ای شوخ جفا پیشه سکا افتاده
دل ویرانمی اعماره چالش تنهاده

بلبل نامه سرا ساکت اولور کلشنده
سوزش عشقك ایله باشلر ایسم فریاده

کلسه‌ده پیشکه چشمه خیال رویك
کلیور وصلتك امیدی دل ناشاده

زلفکه بنداولان ارباب حقیقت بی‌شك
قید هستیء مجازیدن اولور آزاده

لیلیء حسنکی آکدقجه شب فرقتده
سبق آموز اولورم قیس بلا معتاده

چکیلور صبح ومسا تیرمژه‌ك کشته‌لری
قافله قافله صحرای عدم آباده

{غزل}

شرف ویر مقدمکله سودیکم بزم خراباته
دمادم باشلاسون مینوشلر عرض مباهاته

دل محزونمی وصلکله اصلا قیلمدك ممنون
عجب لایق دکلمی عاشقك حسن مکافاته

ویرر جرأت رقیب نابکاره لطف بی‌غایه‌ك
جهانه قارشو عشاقکله دعوای مساواته
نیچون ای بی‌وفا سمت وفایه اوغرامز راهك
سراسر منتظر افتاده‌لر فیض ملاقاته
اولوب دلبسته تار زلف عنبر بویکه وصفی
کیرر سودای عشقك ایله درلو درلو حالاته

—

{ نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی }

حالمی جانانه اظهار ایلدم میخانه‌ده
جرممی مستانه اقرار ایلدم میخانه‌ده
ذوق میله کوکله بر اویله حالت کلدی کیم
واریمی بالجمله ایثار ایلدم میخانه‌ده
فیض نوشا نوش ایله پیر مغانه دمبدم
صحبت دلداری تکرار ایلدم میخانه‌ده
یاد ایدوب حیرتله ساقینك لب جانبخشنی
. . . .
دون کیجه سرمست اولوب وصفی خراباتیلری
نعرهٔ یاحیله بیزار ایلدم میخانه‌ده

—

{غزل}

چالش اعمارینــه ملك دلك کاشــانه لازمسه
سکا ای شــاهباز کلســتان بر لانه لازمسه

براق مجنون وفرهادك حکایات غم افزاسك
بنی دیکله دمادم ای پری افســانه لازمسه

صاقین هر دامه ای‌دل دوشمه مرغ تیز پرآسا
یتر اول آفتك خال ســیاهی دانه لازمسه

قوری فریاد ایله کچمز اله دامانی اول شوخك
یولنده ترك جان ایله اکــر جانانه لازمسه

همان بند ایله تار زلفنــه بر مهوشك طورمه
بو عالمده ســکا وصفی دل دیوانه لازمسه

{غزل}

نه‌خوش‌خط سیاهی‌اول‌مهك رخسارآل‌اوزره
مهم بر نقطه طوتمش‌خال هندوسی جمال‌اوزره

وصالن ایلیوب هر دم تصور کنج فرقتده
کچر عمر عزیزی اهل‌عشقك هپ‌خیال اوزره

خرابات عالمنده فیض نوشا نوش ایله رندان
ایدرلر عرض مافی‌البال ســاقی‌یه کمال اوزره

سراسر آتش عشقیله دنیایی یاقار بالله
قالیرسه تابش رخساری اول شوخك بو حال اوزره

اولوب میخانه‌ده سرمست وصفی دون کیجه بر پیر
بو بیت دلنشینی یازدی بر کهنه سفال اوزره

ایدر ظاهر پرسته التفاتك رایکان هر دم
فلك سنك ملامت یاغدیرر ارباب حال اوزره

—

{ نظیرهٔ غزل مسعود خراباتی }

ایرمامشکن عقل اکمل آسمانك قوقنه
چشم حق بینم باقار عرش خدانك فوقنه

غبطه ایلردی خرابات ایچره ساقی شبهه‌سز
کچدیکم کورسیدی جم پیرمغانك فوقنه

کیم کچر عالمده بیلمم طائر اندیشه‌می
نیجه پرواز ایتمك ایشدنمی جهانك فوقنه

یوکسلیر فکرم تعالی ایلدکجه نور عشق
ایسترم چیقمق فضای لامکانك فوقنه

قدرمی بیلمزسه وصفی طبعمك پابستکان
لوحهٔ شعرم آصلسون فرقدانك فوقنه

—

{غزل}

بن دکشمم عشقکی ساقی جهانك شوقنه
جان ویررسه‌م چوقمیدرسن جانستانك شوقنه

تابش مهرکله دل آتش کسلدی سودیکم
نورمه بر شیمیدر نسبتله جانك شوقنه

وجده کلزمی سراسر باده خواران جهان
نعره‌لر آتدقجه بن پیر مغانك شوقنه

ذوقنه ارباب عشقك قدسیان شاباش اوقور
رشك ایدر کروبیان ساغرکشانك شوقنه

اولمه وصفی زاهدك طعنندن اصلا بحضور
سن غزلخوان اول ینه هر نوجوانك مشوقنه

—

{ غزل }

کلمسون برکون فتور اندیشهٔ فعالمه
باعث اولسون سعی روز افزونم اضمحلالمه

برق اورر قارشیمده انوار کمالات جهان
نظرهٔ امعان ایله باقدقجه استقبالمه

مالکم برفیض استعداده کیم بی اشتباه
بن تفوق ایلرم هر وجهله امثالمه

بر زمان دونمم چالشمقدن جهان فیضده
ایتمه‌سه‌م ده اعتلا کوسمم ینه اقبالمه
همتمدر التجا کاهم بنم وصفی همان
رشك ایدرسه چوقیدر ارباب همت حالمه

—

{ نظیرهٔ غزل معلم ناجی }

ای برج حسنك مهر منیری
یوقدر جهانده وجهك نظیری

آزاده ایکن قید سوادن
عشقکله اولدم زلفك اسیری

لایق دکلسه‌م نقد وصاله
قوغمه درکدن باری فقیری

بیمار هجرك سن دلربایه
ایتمزمی تأثیر آه اخیری

اقلیم عشقك بی شبهه وصفی
ملك عدمدر شهر شهیری

—

{ غزل }

ترك ایدوب بو طور محجوبانه‌یی
ساقیا رندانه صون پیمانه‌یی
تار زلفك سودیکم بند ایتمسه
کیم طوتار آیادل دیوانه‌یی
نافله زاهد بنی طعن ایلمه
دیکله‌مز سرمست اولان افسانه‌یی
بزم فردوسه دکشمز عاشقك
ذوق میله کوشهٔ میخانه‌یی
عالم آب ایچره فرق ایتمز او شوخ
آشنادن وصفیا بیکانه‌یی

{غزل}

اولسه‌م دخی بن خراب ساقی
ویر طورمه بنه شراب ساقی
آلام جهانی هیچه صایده
صون باده‌یی بی حساب ساقی
دهره باقوب انتباه ایله
باقیمی بو آب وتاب ساقی
باعث نه ایمش بو کج نکاهه
ویر طوغریجه بر جواب ساقی

وصفی کبی بر سخن شناسه
ایتمه او قدر عتاب ساقی

—

{ غزل }

کلامم بیلدیرر فیض ودودی
فضای فکرمك یوقدر حدودی

اولورمیدم جهانده نغمه پرداز
تجلی ایتمسه عشقك سرودی

رموز «لی مع الله» ه بولور یول
بیلن هر وجهله سر وجودی

ویرر آفاق عشقه فیض دیکر
سمای قلبمه شوقك صعودی

صریر خامه‌مك آهنکی وصفی
ایدر دمبسته ارباب شهودی

[٢٥ شوال ١٢٨١]
1-IV-962
H.1006 (٥٠)

مهران مطبعه‌سی حسابنه نشر اولنان کتابلرك جدولیدر

غروش

۱۰۸ قاموس فرانسوی ترکجه‌دن فرانسز-
جه‌یه مجلد

۱۰۸ قاموس فرانسوی فرانسزجه‌دن
ترکجه‌یه برنجی نوع مجلد

۶۵ قاموس فرانسوی فرانسزجه‌دن
ترکجه‌یه ایکنجی نوع مجلد

۷۵ شیطانك یادکارلری حکایه

۸۵ سفیللر حکایه‌سی ۷۸ جزؤ چیقدی

۴۰ هفته متنوع ۲۰ « «

۵ همة الهمام فی نشر الاسلام عربی
العباره

۱۷— نوای شوق یاخود صدای عشق شرق
مجموعه‌سی

۱۵ نظری و عملی نحو فرانسوی (پواتوه‌نك)

۵ مبادئ قانون جزا

۱۲ رهبر مصالح عدلیه

۲۰ کیمیای معدنی

۵ مبادئ اصول دفتری

۷— فرانسزجه اصول انشا

۷۲ موته فرستو حروف ارمنیه عباره
ترکجه

(مشاهیر اسلامك شمدی‌یه قدر نشر
اولنان عددلری)

۱ ارطغرل غازی
۲ سلطان عثمان غازی
۳ مؤلف قاموس فیروز آبادی وسلطان
اورخان غازی
۴ سلطان محمود غزنوی
۵ حجاج
۶ امام مطهر
۷ سلطان سلیمان قانونی
۹ مأمون
۱۰ جلال الدین اکبر خان
۱۱ تیمورلنك
۱۲ ابو مسلم خراسانی
۱۳ سلطان مراد اول
۱۴ فاتح ترکستان قتیبه
۱۵ شاه اسماعیل صفوی
۱۶ عبدالرحمن بن معاویه بن هشام
۱۷ عمر ابن عبدالعزیز
۱۸ آلب آرسلان سلجوقی
۱۹ ییلدیرم بایزید خان
۲۰ نظام الملك
۲۱ باربروس خیر الدین پاشا
۲۲ مجدد دولت چلبی سلطان محمد
۲۳ عبدالملك اموی
۲۴ سلطان مراد ثانی
۲۵ ولید بن عبدالملك
۲۶ غازی اورنوس بك
۲۷ ابی دلامه
۲۸ مولانا جلال الدین رومی
۲۹ ملکشاه سلجوقی
۳۰ اورنوس زاده علی بك
۳۱ علاءالدین سلجوقی
۳۲ فردوسی
۳۳ فاضل احمد پاشا
۳۴ شهزاده سلیمان پاشا

(بهر عددی ۲ غروشدر)

(جب کتبخانه‌سنك شمدی‌یه قدر نشر
اولنان عددلری)

۱ مدنیت اسلامیه
۲ اساطیر
۳ قادینلر
۴ کوك
۵ یر
۶ نمونهٔ ادبیات ۱
۷ « « ۲
۸ « « ۳
۹ « « ۴
۱۰ انسان
۱۱ امثال جلد ۱
۱۲ « « ۲
۱۳ امثال جلد ۳
۱۴ « « ۴
۱۵ اختراعات وکشفیات
۱۶ فصول اربعه
۱۷ لطائف ۱
۱۸ « ۲
۱۹ اصول بدایع
۲۰ کوز
۲۱ «
۲۲ ویقتور هوغو
۲۳ « «

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO
NOV 16 1977

PL
248
V357
C4
1885